

AKSIDENTET RRUGORE

Metadate Referenciale në format Euro SDMX Metadata Structure
(ESMS)
INSTAT

Metadate Referenciale

1. Kontakt.....	2
2. Përditësimi i metadatave	2
3. Paraqitja statistikore.....	2
4. Njësia matëse	3
5. Periudha e referencës	3
6. Mandati institucional	3
7. Konfidencialiteti	4
8. Politika e botimit.....	4
9. Shpeshhtësia e shpërndarjes.....	4
10. Akses në të dhëna dhe qartësia	4
11. Manaxhimi i cilësisë	5
12. Rëndësia	6
13. Saktësia dhe besueshmëria.....	6
14. Afatet kohore dhe përpikmëria	6
15. Koherenca dhe Krahueshmëria.....	7
16. Kostoja dhe ngarkesa	7
17. Rishikimi i të dhënave	7
18. Përpunimi statistikor	7
19. Komente.....	8
Aneks	8

1. Kontakt	
1.1. Institucioni i kontaktit	INSTAT, Instituti i Statistikave
1.2. Njësia e kontaktit	Sektori i Statistikave të Kërkim-Zhvillimit, Inovacionit, Teknologjisë së Informacionit dhe Transportit
1.3. Personi i kontaktit	Irsida Nuellari
1.4. Funkzioni i personit të kontaktit	Përgjegjës sektori
1.5. Adresa postare	Rr. Vllazën Huta, Ndërtesa 35, Hyrja 1, Tiranë, Kodi Postar 1017, Tiranë
1.6. Adresa elektronike (e-mail)	inuellari@instat.gov.al
1.7. Numri i telefonit	+(355) 4 2222411 / +(355) 4 2233356
1.8. Numri i faksit	+(355) 4 2228300
2. Përditësimi i metadatave	
2.1. Çertifikimi i fundit i metadatës	21/10/2019
2.2. Publikimi i fundit i metadatës	22/10/2018
2.3. Përditësimi i fundit i metadatës	21/10/2019
3. Paraqitja statistikore	
3.1. Përshkrimi i të dhënave	<p>Të dhënat mbi aksidentet rrugore ofrojnë informacion për aksidentet rrugore dhe të aksidentuarit në nivel vendi dhe rajoni. Informacioni statistikor rreth aksidenteve rrugore është një tregues mujor i cili paraqet dinamikën e aksidenteve rrugore.</p> <p>Të dhënat të cilat INSTAT grumbullon dhe publikon mbi aksidentet rrugore janë:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Numri i aksidenteve rrugore • Numri i të aksidentuarve i ndarë në të vdekur dhe plagosur, sipas gjinisë • Numri i aksidenteve sipas përdoruesve të rrugës • Numri i të aksidentuarve sipas përdoruesve të rrugës • Numri i aksidenteve sipas moshës së drejtuesit të mjetit • Numri i aksidenteve rrugore sipas qarqeve • Numri i të aksidentuarve sipas qarqeve.
3.2. Sistemi i klasifikimit	Nuk aplikohet.
3.3. Mbulimi i sektorit	Informacioni statistikor mbulon të dhënat mbi aksidentet rrugore të ndodhura në territorin e Republikës së Shqipërisë.

3.4. Koncepte statistikore dhe përkufizime	<p>Aksidente: Ngjarje e papritur e padëshiruar ose e paqëllimshme ose një zinxhir specifik ngjarjesh të tilla që sjellin pasoja të dëmshme.</p> <p>Aksident me pasoja: Çdo aksident që përfshin të paktën një automjet në lëvizje, duke rezultuar në të paktën një person të vrarë ose të dëmtuar. Aksidentet në vendin e punës, depo janë të përjashtuara.</p> <p>I vdekur: Çdo person i cili ka vdekur menjëherë ose brenda 30 ditëve si rezultat i aksidentit.</p> <p>I plagosur: Çdo person, i cili nuk ka vdekur por ka marrë plagë të lehta apo të rënda si rezultat i aksidentit.</p> <p>Sjellja e Drejtuesit të Mjetit: Nënkupton nëse drejtuesi i mjetit nuk zbaton rregullat e qarkullimit rrugor sipas “Kodit Rrugor” si: frenim i papritur, mosrespektimi i shenjave (sinjalistikës) së trafikut, mosrespektimi i normave të shpejtësisë, etj.</p> <p>Sjellja e Këmbësorëve: Nënkupton nëse këmbësori nuk zbaton rregullat e qarkullimit rrugor sipas “Kodit Rrugor” si : kalim rruge pa kujdes, etj.</p>
3.5. Njësia statistikore	Njësia statistikore janë numri i aksidenteve dhe të aksidentuarve.
3.6. Popullata statistikore	Të gjitha aksidentet dhe të aksidentuarit të ndodhur në territorin e Republikës së Shqipërisë.
3.7. Zona e referencës	Të dhënat e aksidenteve rrugore mbulojnë të gjithë territorin e vendit.
3.8. Mbulimi në kohë	Aksidentet rrugore datojnë prej vitit 1995.
3.9. Periudha bazë	Nuk përdoret vit bazë.
4. Njësia matëse	Është përdorur numri si njësi matëse për treguesit e aksidenteve dhe të aksidentuarit. Përqindja është përdorur për të paraqitur ndryshimet mujore dhe vjetore.
5. Periudha e referencës	Informacioni statistikor mbi aksidentet rrugore paraqitet në frekuencë tremujore për periudhën 1995-2015 dhe me frekuencë mujore nga viti 2016. Ky raport i përket vitit referencë 2019.
6. Mandati institucional	
6.1. Akte ligjore dhe marrëveshje të tjera	<p>Baza ligjore për prodhimin e indikatorëve për aksidentet rrugore:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ligjin Nr. 17/2018 "Për Statistikat Zyrtare" • Programi Kombëtar i Statistikave Zyrtare 2017-2021 • Vendimi i Këshillit 93/704/EC i datës 30 Nëntor 1993, "Mbi krijimin e një baze të dhënash të Komunitetit për Aksidentet rrugore" • Memorandumi i bashkëpunimit i hartuar me Drejtorinë e Përgjithshme të Policisë së Shtetit
6.2. Shkëmbimi i të dhënave	Statistikat e Aksidenteve rrugore nuk transmetohen në EUROSTAT. Aktualisht INSTAT plotëson një sërë pyetësorësh të organizmave ndërkombëtare në lidhje me aksidentet rrugore të tilla si: Komisioni Ekonomik i Kombeve të Bashkuara për Evropën (UNECE), Federata Ndërkombëtare e Rrugëve (IRF), etj.

7. Konfidencialiteti	
7.1. Konfidencialiteti - politika	Të dhënat e mbledhura konsiderohen si rreptësisht konfidenciale dhe përdoren vetëm për qëllime statistikore e kërkime shkencore në përputhje me Ligjin Nr. 17/2018 për Statistikat Zyrtare, si dhe Ligjin Nr. 9887, datë 10.03.2008 "Mbrojtja e të Dhënave Personale". Neni 31 i ligjit për statistikat zyrtare përcakton qartë që i gjithë informacioni statistikor i mbledhur nga INSTAT është konfidencial dhe mund të përdoret ose botohet vetëm në tabela përmbledhëse të tilla që nuk identifikojnë njësinë burim të informacionit. Identifikim i drejtpërdrejtë quhet kur një njësi statistikore identifikohet drejtpërdrejt nga emri, adresa ose ndonjë numër identifikimi i njohur zyrtarisht. Kur përpunimi i të dhënave kryhet në mënyrë të tillë që mundëson identifikimin e subjektit të të dhënave, të dhënat duhet të kodohen menjëherë, në mënyrë që subjektet të mos jenë më të identifikueshëm.
7.2. Konfidencialiteti - trajtimi i të dhënave	Të dhënat publikohen në nivel të agreguar, sipas aksidenteve dhe të aksidentuarve dhe sipas qarqeve (referuar ndarjes administrative). Nuk publikohen të dhëna individuale.
8. Politika e botimit	
8.1. Kalendari i publikimeve	Rezultatet publikohen 21 ditë pas periudhës referencë (T+21 ditë). Njoftime dhe vonesat janë para-njoftuar në kalendarin e publikimeve. Në rastin e vonesave specifikohet data e publikimit të ardhshëm si dhe shpjegimi lidhur me arsyet e vonesave.
8.2. Aksesit në kalendarin e publikimeve	Kalendari i Publikimeve mund të gjendet në website e INSTAT-it.
8.3. Aksesit i përdoruesve	Në përputhje me nenin 34 të Ligjit Nr. 17/2018 "Për Statistikat Zyrtare", statistikat zyrtare shpërndahen në mënyrë që të gjithë përdoruesit të kenë të drejtë të menjëhershme dhe të barabartë, përdoren të gjitha format e mundshme të medias, INSTAT-i dhe agjencitë statistikore, duke pasur në program përgjegjësitë për shpërndarjen, kërkojnë të përmbushin çdo kërkesë të çdo organizate ose individi, për të dhëna të pabotuara ose analiza të veçanta. Kanalet nga të cilat përdoruesit mund të sigurojnë rezultatet e publikimit mujor të Aksidenteve Rrugore janë si më poshtë: <ol style="list-style-type: none"> 1. Website – Njoftimi për Shtyp dhe databaza statistikore 2. Kërkesat e shkruara 3. Pjesa e dedikuar për të kontaktuar INSTAT
9. Shpeshësia e shpërndarjes	Statistikat e Aksidenteve rrugore publikohen në baza mujore, afërsisht 21 ditë pas periudhës referencë.
10. Aksesit në të dhëna dhe qartësia	
10.1. Njoftim për media	Njoftimi për shtyp përmban informacion në lidhje me treguesit kryesorë të aksidenteve rrugore. Formatit i njoftimit për shtyp nuk ka ndryshuar; ajo është përcaktuar nga sektori i publikimit, i cili vendos edhe datën e publikimit. Njoftimi për shtyp i Aksidenteve Rrugore publikohet online në faqen e internetit të INSTAT.

10.2. Publikime	<p>Rezultatet e Aksidenteve rrugore gjenden të botuara në botimin “Aksidentet rrugore”, “Vjetarin Statistikor”, si edhe në “Vjetarin Statistikor Rajonal”. Përdoruesit mund t’i gjejnë rezultatet në faqen e internetit të INSTAT:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aksidentet Rrugore • Vjetari Statistikor • Vjetari Rajonal Statistikor
10.3. Baza e të dhënave on-line	<p>Të dhënat mbi Aksidentet rrugore vihen në dispozicion në dy gjuhë: Shqip dhe Anglisht. Që nga viti 2011, përmes sistemit Pc-Axis, për përdoruesit e jashtëm në faqen e internetit ofrohet seria kohore e aksidenteve rrugore nga viti 2000 si viti referencë. Gjithashtu në këtë faqe interneti ka një shpjegim të thjeshtë metodologjik lidhur me përkufizimet e treguesve të publikuar. Baza e të dhënave mund të aksesohet në databazën statistikore.</p>
10.4. Aksesimi në të dhënat mikro	<p>Të dhënat e Aksidenteve rrugore nuk bëhen të disponueshme në nivel mikro, si pasojë e ruajtjes së konfidencialitetit. Të dhënat e agreguara, janë lloji i vetëm i të dhënave që ofrohet për përdoruesit e jashtëm. Këto të dhëna i shpërndahen përdoruesve sipas kritereve të përcaktuara në nenin 31, Ligji Nr. 17/2018 "Për Statistikat Zyrtare".</p>
10.5. Të tjera	<p>Përdoruesit mund të dërgojnë kërkesa të tjera specifike nëpërmjet një sesioni të dedikuar për kërkesë të dhënash.</p>
10.6. Dokumentimi i metodologjisë	<p>Një shpjegim i shkurtër lidhur me përkufizimet, konceptet kryesore dhe shpjegimet metodologjike për përdoruesit publikohet në njoftimin për shtyp dhe publikimet. Informacione shtesë u jepen përdoruesve të brendshëm kur është e nevojshme. Në faqen e INSTAT ka një seksion lidhur me metodologjinë mbi treguesit e aksidenteve rrugore</p>
10.7. Dokumentimi i cilësisë	<p>Sektori i Statistikave të Kërkim-Zhvillimit, Inovacionit, Teknologjisë së Informacionit dhe Transportit dokumenton të gjithë procesin e punës dhe procedurat mbi aksidentet rrugore për qëllime të brendshme.</p>
11. Manaxhimi i cilësisë	
11.1. Sigurimi i cilësisë	<p>INSTAT është i angazhuar për sigurimin e cilësisë në prodhimin e statistikave zyrtare. Duke u bazuar në ligjin “PËR STATISTIKAT ZYRTARE, Nr.17/2018, datë 05.04.2018”, INSTAT përdor metoda dhe procese statistikore në përputhje me parimet dhe standardet shkencore të pranuara ndërkombëtarisht, si dhe kryen analiza të vazhdueshme, me qëllim përmirësimin e cilësisë dhe ofrimin e statistikave të përditësuara. Në kryerjen e detyrave të tij, INSTAT ndjek parimet e përgjithshme të menaxhimit të cilësisë, në përputhje me Kodin e Praktikës së Statistikave Evropiane (European Statistics Code of Practice). INSTAT për sigurimin e cilësisë udhëhiqet nga parimet e mëposhtme: paanshmëria, cilësia e proceseve dhe produkteve statistikore, orientimi për përdoruesit, orientimi për punonjësit, efektiviteti i proceseve statistikore dhe reduktimi i ngarkesës së të intervistuarve.</p>
11.2. Vlerësimi i cilësisë	<p>Të dhënat e Aksidenteve Rrugore krahasohen me të dhënat e aksidenteve rrugore të një viti më parë për të dalluar nëse ka koherencë të dhënash apo ka pasur ndryshime të mëdha.</p>

12. Rëndësia	
12.1. Nevojat e përdoruesit	<p>Përdoruesit e treguesve të aksidenteve rrugore ndahen në përdorues të brendshëm dhe të jashtëm.</p> <p>Me përdorues të jashtëm nënkuptojmë:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Institucione të administratës publike • Universitetet • Organizatat jo fitimprurëse kombëtare dhe ndërkombëtare. • Bizneset • Kërkues, student edhe të tjerë grupe të ngjashme. <p>Publikimi i treguesve të aksidenteve rrugore dërgohet çdo vit në një grup të caktuar përdoruesish. Disa tregues kryesorë dërgohen nëpërmjet plotësimit të pyetësorëve të ndryshëm në: Komisioni Ekonomik i Kombeve të Bashkuara për Evropën (UNECE), Federata Ndërkombëtare e Rrugëve (IRF), etj.</p>
12.2. Kënaqësia e përdoruesit	<p>Klikimet (Page Views) në lidhje me “Aksidentet Rrugore” për vitin 2018 janë rreth 10,328. INSTAT, gjatë vitit 2018 zhvilloi raundin e dytë të Anketës së Kënaqësisë së Përdoruesve. Pyetjen: "Si e vlerësoni cilësinë e përgjithshme të statistikave për fushën Transportit dhe Aksidentet Rrugore?" në shkallën nga 1 tek 5 (1=shumë e dobët, 2=e dobët, 3=e përshtatshme, 4=e mirë, 5=shumë e mirë), përdoruesit e kanë vlerësuar cilësinë e të dhënave me një mesatare prej 3.55 (71%).</p> <p>Rezultatet e publikuara nga kjo anketë mund të gjenden në website e Instat: Anketa e Kënaqësisë së Përdoruesve.</p>
12.3. Plotshmëria	<p>Të dhënat e prodhuara mbi Aksidentet Rrugore janë të detajuara sipas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Numrit të aksidenteve rrugore • Numrit të të aksidentuarve (të vdekur apo të plagosur). <p>Në statistikave të aksidenteve rrugore nuk sigurohet informacion mbi numrin e aksidenteve pa të lënduar, numri i të aksidentuarve sipas detajimeve (shofer, pasagjerë apo kalimtarë), shpërndarja e numrit të të vdekurve sipas llojit të transportit si dhe shpërndarja e numrit të të vdekurve sipas llojit të zonës ku ndodh aksidenti, etj.</p>
13. Saktësia dhe besueshmëria	
13.1. Saktësia e përgjithshme	Informacioni mbi aksidentet rrugore grumbullohet nga burimet administrative, sipas detyrimit të zbatimit të bazës ligjore dhe Memorandumeve të Mirëkuptimit në fuqi. INSTAT nuk kryhen vrojtime për të dhënat e “Aksidenteve Rrugore”.
13.2. Gabim i kampionimit	Nuk aplikohet pasi është burim administrativ.
13.3. Gabim jo i kampionimit	Rishikimi i të dhënave ndodh vetëm në rast se institucionet përkatëse rishikojnë të dhënat e dërguara në INSTAT për efekt përditësimi apo ndonjë gabimi të mundshëm human. Nëse institucionet përkatëse rishikojnë të dhënat e dërguara në INSTAT, atëherë në publikimin më të afërt do të pasqyrohen këto ndryshime dhe do të jepet një informacion i shkurtër sqarues për përdoruesit. Gabimet e jokampionimit trajtohen bazuar në politikën e Trajtitit të Gabimeve .
14. Afatet kohore dhe përpikmëria	
14.1. Afatet kohore	Informacioni mbi aksidentet rrugore publikohet afërsisht 21 ditë pas përfundimit të muajit referues sipas datës së paracaktuar në kalendarin e botimeve të INSTAT.

14.2. Përpikmëria	Të gjitha afatet kohore respektohen në datat e paracaktuara në kalendarin e botimeve. Publikimi i të dhënave si pjese e botimeve të ndryshme të INSTAT, ka qenë i përpiktë në kohë në masën 100% të publikime të kryera gjatë viteve.
15. Koherenca dhe Krahasueshmëria	
15.1. Krahasueshmëria gjeografike	Të dhënat mbi Aksidentet Rrugore janë hartuar në përshtatje me metodologjinë e EUROSTAT dhe si të tilla janë të krahasueshme me vendet e BE apo vendet kandidate. Të dhënat mbi aksidentet rrugore janë gjithëpërfshirëse, ato prodhohen në nivel vendi dhe sipas qarqeve.
15.2. Krahasueshmëria kohore	Informacioni statistikor mbi aksidentet rrugore grumbullohet duke datuar nga viti 1995. Nga viti 2007, të dhënat e aksidenteve sigurohen sipas një formati të caktuar elektronik të përcaktuar nga burimi administrative dhe INSTAT.
15.3. Koherenca e ndërthurjes së fushave	Nuk aplikohet pasi është burim administrativ.
15.4. Koherenca e brendshme	Kontrollohen konsistenca e brendshme e të dhënave para se të finalizohen. Kontrollohen gjithashtu lidhjet midis variablave dhe koherenca e tyre në seri të ndryshme. Një ndër to është kontrolli i variablat si: "Numri gjithsej i aksidenteve rrugore" dhe " Numri i aksidenteve rrugore sipas sjelljes së drejtuesit/këmbësorit" janë koherente.
16. Kostoja dhe ngarkesa	Stafi i përfshirë në të dhënat e Aksidenteve rrugore është: 1 staf i zyrave qendrore në INSTAT dhe stafi i angazhuar nga institucioni burim i informacionit.
17. Rishikimi i të dhënave	
17.1. Politika e rishikimit	Politikat e rishikimit bëhen në përputhje me politikën e rishikimit si dhe politikën e trajtimit të gabimeve të vendosura nga INSTAT. Për më shumë, referohuni: <ul style="list-style-type: none"> • Politika e Revizionimit Statistikor • Politika e Trajtimit të Gabimeve
17.2. Praktika e rishikimit	Në rast se autoritetet lokale të cilat dërgojnë pranë INSTAT të dhënat mbi aksidentet rrugore do të raportojnë ndryshime në tabelat e dërguara, ky informacion do të përditësohet dhe publikohet në publikimin e muajit të ardhshëm shoqëruar me një shënim sqarues për përdoruesit.
18. Përpunimi statistikor	
18.1. Burimi i të dhënave	Burim administrativ, të dhënat grumbullohen nga Ministria e Brendshme, Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit.
18.2. Shpeshësia e grumbullimit të të dhënave	Të dhënat grumbullohen çdo muaj.
18.3. Grumbullimi i të dhënave	Të dhënat mbi Aksidentet Rrugore janë të dhëna administrative. Informacioni statistikor i aksidenteve rrugore grumbullohet nga Ministria e Brendshme, Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit.
18.4. Vlefshmëria e të dhënave	Të dhënave për aksidentet rrugore u janë bërë kontrolle logjike dhe matematikore. Këto kontrolle kryhen për të gjithë treguesit të cilët INSTAT publikon, gjatë të gjithë procesit të përpunimit të të dhënave.

18.5. Përpilimi i të dhënave	Mbulimi është gjithëpërfshirës në nivel vendi dhe prefektura, të dhënat janë administrative dhe informacioni statistikor mundësohet përherë në kohë, prandaj vlerësimi i të dhënave nuk është i nevojshëm.
18.6. Rregullimi	Të dhënat mbi Aksidentet rrugore publikohen në shifra absolute dhe në përqindje.
19. Komete	
Aneks	